

Tema 23: Sakrament pokore i bolesničkog pomazanja

Ispovijed je poseban sakrament ozdravljenja i spasenja.

Konkretan način na koji Kristovi i Crkveni službenici vrše vlast opraštanja grijeha značajno se mijenjao, iako se čuva temeljna struktura koja obuhvaća dva jednako bitna elementa: djela čovjeka koji se obraća po djelovanju Duha Svetoga i Božje djelovanje po službi Crkve. Bolesničko pomazanje je pomoć osobama čiji je život ugrožen zbog teške bolesti.

24.12.2023.

Članak poslušajte [ovdje](#).

Sakrament pokore

»Slavljenje sakramenta pomirenja je topli zagrljaj beskrajnoga Božjeg milosrđa. Sjećajmo se one lijepe prispodobe o sinu koji sa svojom baštinom napušta očevu kuću. Kad je sve spiskao i više mu ništa nije ostalo, odlučio je vratiti se očevoj kući, ali ne kao sin nego kao sluga. Veliku je krivnju osjećao u srcu, veliki stid. A iznenađenje se zbilo kad je počeo govoriti s ocem i tražiti oprost, Otac mu nije dopustio da govori: zagrlio ga, poljubio i upriličio veselje. Velim vam da nas Bog grli i veseli se svaki put kad se ispovjedimo«. ¹

Milost i novi život u Kristu, primljeni putem sakramenata kršćanske inicijacije (tj. krštenja, krizme i euharistije), čine vjernike svetima i neokaljanima pred Bogom (usp. Ef 1,4). Primanje ovih sakramenata, međutim, ne uspostavlja potpuni sklad i unutarnju ravnotežu. Zapravo, posljedice istočnoga grijeha ostaju: krhkost i slabost ljudske prirode te sklonost grijehu.

Obnovljen krštenjem, vođen Božjom riječju i osnažen spasonosnom snagom potvrde i euharistije, čovjek nesumnjivo posjeduje sredstva koja mu pomažu da ostane u ljubavi Božjoj i suoči se s duhovnom borbom koja je nužna u nadvladaju iskušenja Zla (usp. 2 Pt 1,3-11). Ipak, vjerni kršćanin je i dalje „prolaznik”, hodočasnik na zemlji, koji putuje prema nebeskoj domovini. Njegova inteligencija i volja još nisu usredotočene na Ljepotu, Istinu i Ljubav koja je Bog. Stoga, dokle god

je *smrtnik*, kršćanin je pozvan slobodno „hoditi” prema Onome koji je izvor i konačni cilj života; neprestano će morati birati između prihvaćanja i odbacivanja očinske volje Božje koja želi njegovo spasenje, iako poštuje slobodu kojom ga je obdario. I, zasigurno se, zbog lošeg izbora, može udaljiti od Božje ljubavi i pasti u grijeh. Upravo da bi odriješio grijehe počinjene nakon krštenja, Gospodin, liječnik naših duša i tijela, ustanovio je poseban sakrament ozdravljenja i spasenja: sakrament pokore i pomirenja. (usp. *Katekizam*, 1446).

Prema živoj predaji Crkve i nauku Učiteljstva, Isus je ustanovio sakrament pokore i pomirenja ponajprije kada je, uskrsnuvši, udahnuo Duha u svoje Apostole, dajući im svoju božansku moć opraštanja grijeha: »dahne u njih i kaže im: „Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju

im se; kojima zadržite, zadržani su im”« (Iv 20, 22-23)².

To je moć koja se prenosi na biskupe, nasljednike Apostola kao pastire Crkve, i na prezbitere, koji su također svećenici Novoga Saveza, suradnici biskupa, po sakramentu Reda. »Krist je htio da svekolika njegova Crkva, u molitvi, životu i u djelovanju, bude znak i oruđe opraštanja i pomirenja što nam ga je on pribavio cijenom svoje krvi. Ipak je vršenje vlasti odrješivanja povjerio apostolskoj službi« (*Katekizam*, 1442).

Struktura sakramenta pokore

Tijekom povijesti, konkretan način na koji su Kristovi službenici i službenici Crkve vršili vlast opraštanja grijeha značajno se mijenjao (usp. *Katekizam* 1447). Međutim, »u tim promjenama što ih je kroz vjekove doživjela disciplina i slavlje ovog sakramenta, raspoznaje se isto temeljno ustrojstvo. Ono

obuhvaća dva jednako bitna elementa; s jedne strane su čini čovjeka koji se djelovanjem Duha Svetoga obraća: kajanje, ispovijed i zadovoljština; s druge strane je Božje djelovanje po zahvatu Crkve. Crkva po biskupu i njegovim prezbiterima u ime Isusa Krista daje oprostjenje grijeha i određuje način zadovoljštine; ona također moli za grješnika i zajedno s njim čini pokoru. Grešnik na taj način biva izliječen i ponovno vraćen u crkveno zajedništvo« (*Katekizam*, 1448).

Prvi bitni element sakramenta pokore čine same čini pokornika, odnosno skrušenost srca, ispovijed grijeha i izvršenje pokorničkih djela koje određuje službenik Krista i Crkve.³

Drugi strukturni element ovog sakramenta odnosi se na odrješenje koje daje službenik, a čiji su bitni dio riječi: »I ja te odriješujem od grijeha

tvojih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«⁴. To su performativne i djelotvorne riječi, budući da ukazuju na ono što se doista ostvaruje sakramentalnim odrješenjem: oproštenje i pomirenje koje grešnik prima od Živog Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga. »Tako po sakramentu pokore Otac prima sina koji mu se vraća, Krist uzima izgubljenu ovcu na svoja ramena i vraća je u obor, a Duh Sveti nanovo posvećuje svoj hram ili u njemu prebiva u većoj punini«⁵.

Treba uzeti u obzir da između ta dva elementa (pokornikovih čini i odrješenja koje daje službenik) postoji uska veza: prvi je usmjeren prema drugom, a oba zajedno čine moralnu cjelinu koja mora nužno postojati za stvarnu valjanost sakramenta. Drugim riječima: sakramentalni znak pokore ne može se ni na koji način svesti samo na odrješenje koje daje službenik, jer se

ono može podijeliti jedino ako je pokornik prethodno ispovjedio svoje grijehe skrušenim srcem.

Nužan preduvjet za ispravno i plodonosno slavljenje sakramenta obraćenja i pomirenja je ispit savjesti, koji osoba mora obaviti prije ispovijedi. Naime, nitko se ne može pokajati i optužiti za vlastite grijehe pred Bogom, ako prije, prosvijetljen Božjom pomoći, ne razmisli o svojim krivnjama. Stoga, »dobro je za primanje ovog sakramenta pripremiti se *ispitom savjesti*, u svjetlu Božje riječi. Za tu svrhu najprikladniji će se tekstovi naći u Deset Božjih zapovijedi i u moralnoj katehezi evanđelja i apostolskih poslanica: u govoru na gori i apostolskim poukama« (*Katekizam*, 1454).

Među činima pokornika prvo mjesto zauzima skrušenost koja je »„bol duše i osuda počinjenog grijeha s

odlukom više ne
griješiti”« (*Katekizam*, 1451).⁶
„Skrušenost srca” (usp. Ps 50,19)
podrazumijeva jasan i čvrst čin
ljudske inteligencije i volje, koji,
potaknut Božjom pomoći i vjerom,
mrzi počinjene grijeha jer su ga
udaljili od Boga (teologalna
dimenzija), od Krista (kristološka
dimenzija), od Crkve (eklezijalna
dimenzija) i od ljudi, njegove braće.
Osim ovog, da tako kažemo,
„negativnog” aspekta, tj. odbacivanja
ili mržnje prema grijesima, u
skrušenosti postoji i pozitivan aspekt,
koji se očituje u želji za povratkom
Bogu, s nadom da će se zadobiti
njegov oprost i ostati u njegovoj
ljubavi (usp. Iz 55,7-8; Ez 18,21-23; Ez
33,10-11; Jl 2,12-13; Lk 15,11-32).

Kajanje može biti „savršeno” ili
„nesavršeno”. »Kada kajanje
proizlazi iz ljubavi prema Bogu,
ljubljenom iznad svega, naziva se
„savršenim kajanjem” (iz ljubavi

prema Bogu, *contritio*). To kajanje oprašta lake grijehe; a postiže oprostjenje i teških grijeha ako uključuje čvrstu odluku pristupiti sakramentalnoj ispovijedi, čim to bude moguće« (*Katekizam*, 1452).

»Kajanje zvano

„nesavršeno” (*attritio*) također je dar Božji, poticaj Duha Svetoga. Nastaje kao posljedica promatranja odvratnosti grijeha ili iz straha od vječne osude i drugih kazni koje grešniku prijete (kajanje iz straha). Kada se tako potrese savjest, to može pokrenuti unutarnje mijenjanje koje će se, djelovanjem milosti, dovršiti u sakramentalnom odrješenju. Samim nesavršenim kajanjem, ipak, ne postiže se oprostjenje teških grijeha, ali ono stvara raspoloženje da ga primimo u sakramentu pokore« (*Katekizam*, 1453).

Ispovijed grijeha je pokornički čin kojim kršćanin grešnik svećeniku očituje grijehe za koje se smatra

odgovornim, kako bi zadobio Božje oprostjenje i otvorio se punom zajedništvu sa Svetom Crkvom.

Kroz stoljeća, teolozi i pastiri su često naglašavali da ispovijed grijeha mora biti iskrena, jasna, konkretna, skrušena, ponizna, diskretna i dostojanstvena (odnosno, u skladu s pravilima razboritosti, skromnosti i ljubavi), usmena i cjelovita ili formalno potpuna.

O potpunoj ispovijedi Katekizam Katoličke Crkve kaže: »Pokornici moraju u ispovijedi nabrojiti sve smrtne grijeha kojih su svjesni nakon što su se pomno ispitali, čak i ako je riječ o najtajnijim grijesima i počinjenim samo protiv dviju zadnjih od Deset Božjih zapovijedi (usp. Izl 20, 17; Mt 5, 28.), jer ponekad ti grijesi teže ranjavaju dušu te su opasniji od onih koji se čine javno « (*Katekizam*, 1456).

Sakramentalna pokora sastoji se od dobrovoljnog prihvaćanja i naknadnog ispunjavanja pokore koju je odredio ispovjednik. Ona je znak i očitovanje nutarnjeg pokajanja i vjerodostojnosti obraćenja kršćanskog grešnika, a ima za cilj ukloniti, uz pomoć Božje milosti nereda koje su grijesi prouzročili kako u samom grešniku, tako i u obiteljskom, društvenom i crkvenom okruženju u kojem živi. Odrješenje briše grijeh, ali ne popravlja sve neredе što ih je grijeh uzrokovao (usp. Katekizam, 1459).

Službenik sakramenta pokore i pomirenja je svećenik (biskup ili prezbiter), koji je valjano zaređen i ima vlast opraštati grijehe vjernicima kojima udjeljuje odrješenje. (usp. *Katekizam*, 1461-1462).

»Slaveći sakrament pokore, svećenik vrši službu Dobrog Pastira koji traži izgubljenu ovcu, Dobrog Samarijanca

koji liječi rane, Oca koji čeka izgubljenog sina te ga pri povratku prihvaća, kao i službu pravednog Suca koji ne pravi razlike među osobama i čiji je sud u isti mah pravedan i milosrdan. Riječju, svećenik je znak i sredstvo Božje milosrdne ljubavi prema grešniku« (*Katekizam*, 1465).

Tijekom sakramenta pomirenja službenik mora djelovati kao otac i dobar pastir (pokazujući i prenoseći pokornicima milosrdnu ljubav Nebeskog Oca; usp. Lk 15,20-31; i slijedeći primjer Krista, Dobrog Pastira); kao učitelj istine (prenošenjem ne vlastitog mišljenja, nego nauka Krista, Učitelja koji poučava istinu i pokazuje put prema Bogu; usp. Mt 22,16); kao blag i efikasan posrednik oprosta (za to mora poznavati grijehе koji opterećuju savjest pokornika i donijeti „duhovnu prosudbu“ o sklonostima prema grijehu — na

temelju njegova kajanja i odluke da ispravi svoje neuredno ponašanje — kako bi mu mogao s razumijevanjem, a ne samovoljno, podijeliti odrješenje).⁷

Nakon sakramenta službenik ima apsolutnu obvezu čuvati tajnu svega što je čuo u ispovijedi. »Imajući u vidu osjetljivost i veličinu ove službe te dužno poštovanje prema osobama, Crkva izjavljuje da je svaki svećenik koji sluša ispovijedi obvezan, pod prijetnjom najstrožih kazni, obdržavati posvemašnju tajnu o grijesima koje mu je pokornik ispovjedio. Nije mu dopušteno govoriti ni o onome što je u ispovijedi saznao o životu pokornika. Ispovjedna tajna, koja ne dopušta izuzetaka, zove se „sakramentalni pečat“, jer ono što je pokornik očitovao svećeniku ostaje „zapečaćeno“ sakramentom« (*Katekizam*, 1467).

Učinci sakramenta pokore

»Učinci sakramenta pokore su: pomirenje s Bogom, dakle i oprostjenje grijeha, pomirenje s Crkvom, povratak stanja milosti ako je bilo izgubljeno, oprostjenje vječne kazne zaslužene smrtnim grijesima i, barem djelomično, vremenitih kazna koje su posljedice grijeha, mir i vedrina savjesti te utjeha duha, porast duhovnih snaga za kršćanski boj« (*Kompendij*, 310). Ovaj sakrament, također, na poseban način suobličuje pokornike Kristu, koji je pobijedio grijeh svojom otkupiteljskom mukom i slavnim uskrsnućem (usp. *Lumen gentium*, 7).

Na kraju, treba napomenuti da tijekom sakramenta vjernici na „mističan“, ali stvaran i učinkovit način, doživljavaju anticipaciju konačnog suda Krista Gospodina nad ljudima (usp. Mt 25,31-46; Rim 14,10-12; 2 Kor 5,10)⁸. Zaista se može

reći da je onoga koji prima sakramentalno održavanje Gospodin već sudio i odriješio: grijesi su mu zauvijek oprosteni.

»Ovaj naime sakrament pokore je potreban za spasenje onima koji su pali poslije krštenja, kao što je krštenje (potrebno) onima koji još nisu preporođeni«. ⁹

Unutarnji čin kajanja (skrušenost srca) navodi kršćanina da traži Božje oprost i puno zajedništvo s Kristom i Crkvom. A Krist je odredio da se to postigne po sakramentu pomirenja: dajući Apostolima vlast da opraštaju grijeha, povezujući njegov oprost s onim koji oni udjeljuju (usp. Iv 20-22-23). On je od ovog sakramenta napravio »uobičajeno sredstvo kojim se dobiva oprost i otpuštenje teških grijeha počinjenih nakon krštenja« ¹⁰.

Kršćanin grešnik koji želi pomirenje s Bogom mora se, dakle, ne samo

pokajati u svojoj nutrini i priznati da mu je potrebno božansko oprostjenje, već mora također prihvatiti način na koji Božja milost i oprostjenje dopiru do ljudi u vrijeme Crkve. Za onoga tko je teško sagriješio nakon krštenja ne postoje dva različita puta za postizanje stanja milosti, put skrušenosti srca ili put sakramenta pokore, jer se ta dva puta zapravo poistovjećuju. Prava skrušenost uvijek uključuje želju za primanjem sakramenta oprosta. Kajanje za grijeha i istovremeno odbijanje da ih ispovjedimo svećeniku u ovom sakramentu bilo bi nedosljedno, jer je sam Bog htio da koristimo to sredstvo.

Po ovom pitanju autoritet Crkve odredio je: »„Tko je svjestan teškoga grijeha, [...] ako prije ne obavi sakramentnu ispovijed, neka se ne pričješćuje Gospodinovim Tijelom, ako nema važna razloga i nema prigode za ispovijed; u tom slučaju

neka se sjeti da je dužan pobuditi čin savršenoga pokajanja koji uključuje nakanu da se ispovjedi što prije”(CIC, kan. 916)« (*Katekizam*, 1457).

»Prema crkvenoj zapovijedi, „svaki vjernik, pošto je došao u godine rasuđivanja, obvezan je barem jedanput godišnje iskreno ispovijediti svoje teške grijeha”(CIC, kan. 989)« (*Katekizam*, 1457).

»Premda ispovijed svakodnevnih pogrešaka (lakih grijeha) nije nuž no potrebna, Crkva je ipak živo preporučuje. Redovita ispovijed lakih grijeha pomaže nam da oblikujemo savjest, da se borimo protiv zlih sklonosti, da dopustimo Kristu da nas liječi te da napredujemo u životu Duha« (*Katekizam*, 1458).

»Osim toga je česta i brižljiva uporaba ovog sakramenta vrlo korisna i kada se radi o lakim grijesima. Nije to samo puko obredno ponavljanje niti nekakva psihološka

vježba, nego ustrajno nastojanje oko usavršavanje krsne milosti. Tom pomoći, dok naokolo nosimo Kristovu smrt na našem tijelu, sve se više i više na nama očituje Isusov život«¹¹.

Bolesničko pomazanje

Bolesničko pomazanje je sakrament koji je ustanovio Isus Krist i uveden je kao takav u Evanđelju svetog Marka (usp. Mk 6,13), a preporučio ga je vjernicima i objavio Apostol Jakov: »Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići, i ako je sagriješio, oprostit će mu se« (Jak 5, 14-15). Živa tradicija Crkve, koja se odražava u tekstovima crkvenog Učiteljstva, prepoznala je u ovom obredu, posebno namijenjenom za tješjenje bolesnika i njihovo očišćenje od grijeha i

njegovih posljedica, jedan od sedam sakramenata Novog zakona (usp. *Katekizam*, 1512).

Kako bi se pomoglo osobama čiji je život ugrožen zbog teške bolesti da požele primiti pomoć ovog sakramenta, može ih se potaknuti da razmotre sljedeće: »Jer teško bolesnu čovjeku potrebna je osobita Božja milost da ga, dok ga tjeskoba muči, ne shrva malodušnost te ga napasti ne pokolebaju možda i u samoj vjeri. Zato Krist brani svoje vjernike u bolesti sakramentom pomazanja kao vrlo čvrstom zaštitom«¹². Točnije: »Ovaj sakrament daje bolesniku milost Duha Svetoga, koja pomaže spasu svega čovjeka, pridiže ga pouzdanjem u Boga, jača protiv napasti Zloga i tjeskobe smrti, tako da može ne samo nevolje hrabro podnositi nego i boriti se protiv njih, pače i da postigne ozdravljenje ako mu je to od koristi za duhovno spasenje; pomazanje daje također,

ako je potrebno, oprost grijeha i dovršenje kršćanske pokore«¹³.

Struktura sakramentalnog znaka i slavlje sakramenta

Prema obredu bolesničkog pomazanja prikladna materija za sakrament je maslinovo ulje ili, po potrebi, drugo biljno ulje¹⁴. Ovo ulje mora blagosloviti biskup ili svećenik koji za to ima ovlaštenje¹⁵.

Pomazanje se podjeljuje mazanjem čela i ruku bolesnika.¹⁶

Sakramentalna formula po kojoj se u latinskom obredu podjeljuje bolesničko pomazanje je sljedeća: »Po ovom svetom Pomazanju i po svom dobrostivom milosrđu pomogao ti Gospodin milošću Duha Svetoga. Amen/Da tebi, oslobođenom od grijeha, dodijeli spasenje i da te ohrabri u tvojoj bolesti. Amen)«.¹⁷

Kao što podsjeća Katekizam Katoličke Crkve, »Veoma je prikladno da se slavi unutar euharistije kao spomenčina Gospodnjeg Vazma. Ako to okolnosti svjetuju, slavlju ovog sakramenta može prethoditi sakrament pokore, a za njim uslijediti euharistija. Kao sakrament Kristova vazma, euharistija bi trebala uvijek biti posljednji sakrament na zemaljskom putovanju, „popudbina” za „prelazak” u vječni život« (*Katekizam*, 1517).

Službenik ovog sakramenta je isključivo svećenik (biskup ili prezbiter).¹⁸

Svaka krštena osoba koja je dostigla dob razuma i nalazi se u smrtnoj opasnosti zbog teške bolesti ili starosti praćene naprednom senilnošću može primiti bolesničko pomazanje.¹⁹ Bolesničko pomazanje ne može se podijeliti mrtvima.

Da bi primila plodove ovog sakramenta, osoba se treba prethodno pomiriti s Bogom i Crkvom, barem imajući želju, koja je nerazdvojivo povezana s kajanjem za vlastite grijehе i namjerom da grijehе ispovijedi, kada to bude moguće, u sakramentu pokore. Zbog toga je Crkva predvidjela da se prije bolesničkog pomazanja podijeli sakrament pokore i pomirenja (usp. SC 74).

Osoba mora imati barem uobičajenu i implicitnu namjeru primiti ovaj sakrament²⁰

Drugim riječima: bolesnik mora imati nepokolebljivu volju da umre kao što umiru kršćani i uz nadnaravnu pomoć koja im je namijenjena.

Potreba i učinci pomazanja

Iako se bolesničko pomazanje može podijeliti onome tko je već izgubio

svijest, treba se truditi da ga primi svjestan, kako bi se bolesnik bolje pripremio za primanje milosti sakramenta. Ne treba ga dijeliti onima koji tvrdoglavo ustraju u javnom smrtnom grijehu (usp. CIC, kan. 1007).²¹

Ako bolesnik koji je primio pomazanje ozdravi, može, u slučaju nove teške bolesti, ponovno primiti ovaj sakrament; tijekom iste bolesti, sakrament se može ponoviti ako se bolest pogorša (usp. CIC, kan. 1004, 2).

Na kraju, valja imati na umu ovu uputu Crkve: »U dvojbi je li bolesnik stekao sposobnost da se služi razumom, je li opasno bolean ili je mrtav, neka se taj sakrament podijeli.« (CIC, kan. 1005).

Primanje sakramenta bolesničkog pomazanja nije nužno potrebno za spasenje, ali se ne smije dobrovoljno zanemariti ako je moguće primiti ga,

jer bi to značilo odbacivanje vrlo učinkovitog sredstva za spasenje. Uskratiti bolesniku ovu pomoć moglo bi predstavljati težak grijeh.

Bilo bi dobro da vjernici imaju na umu da se u naše vrijeme postoji tendencija „izolacije” bolesti i smrti. U klinikama i bolnicama teški bolesnici ponekad umiru osamljeni, iako su okruženi drugim ljudima i vrlo dobro zbrinuti u „jedinicama intenzivne njege”. Svi —posebno kršćani koji rade u bolničkom okruženju— trebaju uložiti napor kako bi osigurali da bolesnicima na liječenju ne nedostaju sredstva koja pružaju utjehu i olakšanje tijelu i duši koja pati, a među tim sredstvima —uz sakrament pokore i popudbine — nalazi se i sakrament bolesničkog pomazanja.

Kao istinski i pravi sakrament Novog zakona, bolesničko pomazanje nudi vjernicima kršćanima posvećujuću

milost. Osim toga, posebna sakramentalna milost bolesničkog pomazanja ima sljedeće učinke:

— Tješnje sjedinjenje s Kristom u njegovoj otkupiteljskoj Muci, za svoje dobro i za dobro cijele Crkve (usp. *Katekizam*, 1521-1522; 1532);

— Potpora, mir i ohrabrenje za nadvladavanje tegoba vlastitih teškoj bolesti ili staračkoj nemoći (usp. *Katekizam*, 1520; 1532);

— Ozdravljenje od posljedica grijeha i oproštenje lakih grijeha, kao i smrtnih grijeha u slučaju da se bolesnik kajao, ali nije mogao primiti sakrament pokore (usp. *Katekizam*, 1520);

— Ozdravljenje tijela, ako je to volja Božja (usp. Firentinski sabor: DH 1325; *Katekizam*, 1520);

— Priprema za prijelaz u vječni život. U tom smislu *Katekizam*

Katoličke Crkve kaže: »Ta milost je dar Duha Svetoga koja obnavlja pouzdanje i vjeru u Boga, jača protiv napasti Zloga, to jest protiv napasti obeshrabrenja i tjeskobe pred smrću (usp. Heb 2,15)« (*Katekizam*, 1520).

Osnovna literatura

Katekizam Katoličke Crkve,
1499-1532.

[¹] Papa Franjo, Opća audijencija, 19. veljače 2014.

[²] usp. *Katekizam*, 976; Tridentski sabor, sess. XIV., *Dekret o sakramentu pokore*, pogl. 1: DH 1670.

[³] Očito je da je riječ o činima pokornika koji nisu isključivo ljudski

(oproštenje grijeha ne postiže se samo vlastitim snagama), već onima koji su učinjeni u vjeri u Krista Otkupitelja i pod djelovanjem Duha Svetoga (usp. *Katekizam*, 1448).

[4] Obred pokore, *Praenotanda*, br. 19.

[5] *Ibid*, *Praenotanda*, 6, d.

[6] Citat koji je preuzet iz Katekizama Tridentskog sabora: DH 1676.

[7] U slučaju da naiđe na osobe koje se žele približiti se Bogu, ali još ne mogu primiti odrješenje jer nemaju odgovarajuće uvjete, nastojat će prema njima postupati s razumijevanjem i milosrđem, pastoralno ih prateći kako bi se uključile u kršćansku zajednicu na različite načine koji su im mogući. Konkretno, u slučaju razvedenih koji su se ponovno civilno vjenčali ili osoba koje žive u nepravilnim zajednicama, pokazat će im da, unatoč njihovoj situaciji, »nastavljaju

pripadati Crkvi koja ih prati posebnom skrbi u želji da njeguju, koliko god je to moguće, kršćanski stil života sudjelovanjem na svetoj misi (iako bez primanja pričesti), slušanjem Božje riječi, euharistijskim klanjanjem, molitvom, sudjelovanjem u životu zajednice, povjerljivim razgovorima sa svećenikom ili učiteljem duhovnoga života, vršenjem djela ljubavi, djelima pokore i kršćanskim odgojem djece» (Benedikt XVI. *Sacramentum caritatis*, br. 29).

[⁸] *Katekizam Katoličke Crkve* to kaže ovako: »Povjeravajući se Božjem milosrdnom sudu, grešnik u ovom sakramentu na neki način *anticipira sud* kojemu će biti podvrgnut na kraju ovozemaljskog života« (*Katekizam*, 1470).

[⁹] Tridentski Sabor, sess. XIV., *Dekret o sakramentu pokore*, pogl. 2: DH 1672.

[10] sveti Ivan Pavao II., *Reconciliatio et Paenitentia*, br. 31, I.

[11] Obred pokore, *Praenotanda*, br. 7, b.

[12] Red bolesničko pomazanja i skri za bolesne, *Praenotanda*, br. 5.

[13] *Ibid.*, *Praenotanda*, 6.

[14] usp. Red bolesničko pomazanja i skri za bolesne, *Praenotanda*, br. 20.

[15] usp. *Ibid.*, *Praenotanda*, br. 21.

[16] usp. *Ibid.*, *Praenotanda*, br. 23 U slučaju potrebe dovoljno je napraviti jedno pomazanje na čelu ili na nekom drugom prikladnom dijelu tijela (usp. *Ibid.*). U istočnim crkvama — na primjer, u Bizantskoj, Koptskoj i Armenskoj Crkvi — izvodi se sedam pomazanja (slično kao što se činilo u staroj rimskoj liturgiji), na čelu, usnama, nosu, ušima, prsima, rukama i nogama bolesnika, za

pročišćenje grijeha počinjenih umom i svakim od osjetila; usp. I.-H.

Dalmais, *Las Liturgias Orientales*, Bilbao 1991., 127-128

[¹⁷] *Ibid.*, *Praenotanda*, br. 25 Ova formula se dijeli tako da se prvi dio izgovara dok se pomazuje čelo, a drugi dok se pomazuju ruke. U slučaju potrebe, kada se može napraviti samo jedno pomazanje, službenik izgovara cijelu formulu istovremeno (usp. *Ibid.*, *Praenotanda*, br. 23). U ranije spomenutoj Istočnoj Bizantskoj Crkvi, pri svakom pomazanju izgovara se formula: »Sveti Oče, liječniče duša i tijela, koji si poslao svoga jedinorođenog Sina Isusa Krista da izliječi svako zlo i oslobodi od smrti, izliječi također svoga slugu N. od njegove tjelesne i duhovne slabosti, po milosti svoga Krista« (slobodni prijevod: I.-H Dalmais, *Las Liturgias Orientales*, cit., 129).

[18] *usp.* CIC, kan. 1003,1. Ni đakoni ni vjernici laici ne mogu valjano podijeliti bolesničko pomazanje (*usp.* Kongregacija za nauk vjere, *Bilješka o službeniku sakramenta bolesničkog pomazanja*, »Notitiae« 41 [2005] 479)

[19] *usp.* II. vatikanski sabor, *Sacrosanctum Concilium*, 73; CIC, kan. 1004-1007. Stoga, bolesničko pomazanje nije sakrament za vjernike koji su jednostavno dosegli tzv. „treću dob” (nije sakrament za umirovljenike), niti je sakrament samo za umiruće. U slučaju kirurškog zahvata, Pomazanje bolesnika može se primiti kada bolest, zbog koje se operacija provodi, sama po sebi dovodi život bolesnika u opasnost.

[20] U vezi s tim, CIC kaže: »Neka se taj sakrament podijeli i bolesnicima koji bi ga barem uključivo zatražili kad bi bili pri svijesti« (kan. 1006).

[21] Što se tiče posljednje točke, treba razlikovati između slučaja osobe koja se ne kaje i tvrdoglavo želi ostati u stanju smrtnog grijeha, poznatog svima, i slučaja osobe koja se nalazi u situaciji ozbiljno protivnoj Božjem Zakonu, ali ne iz čiste zlobe, već iz neznanja ili zato što je uronjena u snažno sekulariziranu kulturu, a ozbiljna bolest ju je zatekla iznenada. U prvom slučaju ne treba dijeliti pomazanje, jer bi ono bilo uzaludno za grešnika. U drugom slučaju, da, posebno ako bolesnik pozitivno reagira na svećenikov poticaj da se preda Božjoj milosti, pokaje za svoje grijeha i odluči popraviti svoj život u budućnosti. U svakom slučaju, ako službenik ima sumnje o tome da li subjekt zaista ustraje u stanju javno poznatog teškog grijeha, može mu podijeliti ovaj sakrament *sub conditione*.

Ángel García Ibáñez

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/tema-23-sakrament-
pokore-i-bolesnickog-pomazanja/](https://opusdei.org/hr-hr/article/tema-23-sakrament-pokore-i-bolesnickog-pomazanja/)
(31.03.2026.)